

Protocol Meldcode

Meldcode met afwegingskader

Jenaplan *Basisschool*

De Zevensprong

Inhoud

1.	Verbeterde Meldcode met afwegingskader	2
2.	De Meldcode	2
2.1	Meldnormen: in welke situaties moet AF melden?	2
2.2	Situaties van onveiligheid.....	3
2.2	Overzicht wettelijk verplichte stappen	4
2.3	Omschrijving van de stappen	5
2.4	Afwegingskader	6
3.	Wettelijke verplichtingen	8
3.1	Meldrecht	9
4.	Participatie van kinderen	10
5.	Bijlage(n)	12
Bijlage 1:	voorbeelden acute onveiligheid	12
Bijlage 2:	voorbeelden structurele onveiligheid	13
Bijlage 3:	voorbeelden disclosure.....	13
Bijlage 4:	tips voor gespreksvoering.....	14

1. Verbeterde Meldcode met afwegingskader

Vanaf januari 2019 moeten basisscholen met de verbeterde Meldcode en het afwegingskader werken. De verbeterde Meldcode is tot stand gekomen om situaties van onveiligheid beter en eerder in beeld te krijgen. In de Meldcode is in stap 4 en 5 een afwegingskader opgenomen. Deze bestaat uit vijf afwegingsvragen. In de verbeterde Meldcode is ook de "participatie van kinderen" opgenomen waarbij het gaat om 9 actiepunten. Daarnaast is in stap 3 het gesprek met het kind toegevoegd.

2. De Meldcode

De Meldcode is gebaseerd op drie pijlers: Meldnormen, Situaties van Onveiligheid¹ en de Afwegingskader m.b.v. het wettelijk verplichte stappenplan.

2.1 Meldnormen

De aandachtfunctionaris (AF) moet een melding doen bij Veilig Thuis in de volgende situaties:

- In alle gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid en disclosure².
- In alle andere gevallen waarin de AF meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
- Wanneer een AF die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

---

¹ Voorbeelden van acute, structurele onveiligheid en disclosure voor deze beroepspraktijk zijn te vinden in de bijlage 1 t/m 3.

² Disclosure: kind/volwassene geeft zelf aan slachtoffer te zijn van mishandeling /verwaarlozing

2.2 Situaties van onveiligheid

Acute onveiligheid

Een kind die in direct fysiek gevaar is, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.

Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen of juist nalaten van toedienen van medicijnen.

Structurele onveiligheid

Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of geweld. Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst.

Disclosure

Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen bij huiselijk geweld of kindermishandeling of zich uiten bij een beroepskracht zonder hulp te vragen. Deze slachtoffers dienen ook bij Veilig Thuis gemeld te worden. Dit noemen we disclosure oftewel: onthulling. Wanneer een kind of volwassene uit zichzelf praat over mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. De drie meldnormen zijn te vertalen in vijf afwegingsvragen die de AF in stap 4 stelt.

2.2 Overzicht wettelijk verplichte stappen

Meldcode

Sparren met AF mag!
Altijd documenteren in
ParnasSys.

Stap 1

Leerkracht brengt signalen in kaart d.m.v.:

- a. Enkel kindgesprek
- b. Enkel oudergesprek
- c. Beide

Indien nodig kindcheck

Stap 2

Collegiale consultatie door leerkracht met AF. Bij twijfel belt AF Veilig Thuis voor advies.

Stap 3

Confrontatiegesprek door AF en leerkracht:

- a. Enkel met ouders
- b. Met ouders en kind

Stap 4

AF weegt geweld a.d.h.v. afwegingskader. AF vraagt bij twijfel VT wederom om advies.

Afweging 1: Is melden noodzakelijk?

Afweging 2: Is hulpverlening (ook) mogelijk?

Stap 5

Conclusie van stap 4 bespreken samen met VT. Vervolgactie:

- a. Enkel melden.
- b. Enkel inzetten hulp.
- c. Beide

Veilig Thuis: 0800-2000

2.3 Omschrijving van de stappen

Stap 1: In kaart brengen van signalen

- Wie: groepsleerkrachten, AF en indien nodig schoolleiding.
- Wat: Kindgesprek/oudersgesprek/beide.
- Documentatie door leerkrachten en AF.
- Bij eerge relateerd geweld wordt politie geraadpleegd.

Stap 2: Collegiale consultatie

- AF wordt altijd om advies gevraagd.
- Bij twijfel wordt altijd advies gevraagd bij Veilig Thuis door AF.

Stap 3: Confrontatiegesprek

- AF beslist wie er in gesprek gaat met ouders/ouders en kind. Kind moet op de hoogte zijn van stappen die gezet worden.
- AF overlegt met leerkracht wie het gesprek met het kind voert m.b.t. op de hoogte stellen van stappenplan.

Stap 4: Afwegen van geweld en/of kindermishandeling

- Risicotaxatie en/of de beoordeling van de veiligheidssituatie wordt uitgevoerd door leerkracht en AF in overleg met VT. Afwegingvragen worden doorlopen door AF in overleg met VT. Beide AF zijn hier altijd bij betrokken. AF maakt altijd beslissingen in overleg met andere AF daarnaast worden gesprekken altijd gezamenlijk gevoerd.
- Bij twijfel wordt altijd advies gevraagd aan VT door AF. Als melden dan nog van toepassing is worden betrokkenen uitgenodigd voor een gesprek.
- Betrokkenen worden voorafgaand aan de melding uitgenodigd voor een gesprek. In dit gesprek wordt de afweging aan de hand van de afwegingsvragen toegelicht. Hierbij wordt vermeld dat er een registratie bij VT plaatsvindt.
- Indien er aan de hand van de afwegingsvragen besloten is om naar stap 5 te gaan, doet de AF een melding bij Veilig Thuis.
- Betrokken collega's kunnen melding ten alle tijden inzien in ParnasSys en geven goedkeuring voor de inhoud van de melding.

Stap 5: Beslissen met Veilig Thuis

- De melder neemt bij een melding samen met Veilig Thuis de laatste drie vragen van het afwegingskader door.
- De antwoorden op de laatste 3 vragen van het afwegingskader zijn terug te vinden in de documentatie in ParnasSys.

2.4 Afwegingkader

Het afwegingskader (toe te passen in stap 4), bevat de vijf afwegingsvragen waarmee de AF bij de twee beslissingen, die in stap 5 van de Meldcode moeten worden genomen, worden ondersteund.

Vijf afwegingsvragen

	1	<p><i>Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?</i></p> <p>Nee: Afsluiten en vastleggen in dossier. Ja: Ga verder met afweging 2.</p>
Meldnorm 1	2	<p><i>Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?</i></p> <p>Nee: Ga verder met afweging 3. Ja: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.</p>
	3	<p><i>Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i></p> <p>Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Ga verder met afweging 4.</p>
Meldnormen 2 en 3	4	<p><i>Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i></p> <p>Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.</p>
	5	<p><i>Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i></p>

	<p>Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis.</p>
--	---

	<p>Ja: Hulp opstarten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.</p>
--	---

3. Wettelijke verplichtingen

Verantwoordelijkheid

De eerste stap wordt doorlopen door de leerkracht. Vanaf stap 2 wordt de AF betrokken bij de casus en doorloopt de stappen in samenspraak met de betrokken leerkracht(en). De schoolleiding is ten alle tijden op de hoogte wanneer het stappenplan wordt geraadpleegd en kan indien nodig worden betrokken bij de casus. De AF is samen met de schoolleiding eindverantwoordelijk voor de beslissing om wel of geen melding te doen.

Vertrouwelijke informatie

De school documenteert in ParnasSys onder het kopje meldcode. De documentatie dient objectief te worden geformuleerd waarbij enkel de naam van het betrokken kind voluit wordt geschreven. Andere namen m.u.v. namen van collega's worden enkel met initialen weergegeven. Namen van brusjes worden enkel voluit geschreven wanneer de meldcode ook bij hen wordt ingezet. Collega's die niet betrokken zijn bij het betreffende kind kunnen documentatie niet inzien. Bij de overdracht naar een andere groep wordt de nieuwe leerkracht een betrokkene. Wanneer de meldcode is ingezet dient dit dus te worden vermeld bij het overdrachtsgesprek.

Documenteren

Iedereen binnen de organisatie documenteert in ParnasSys onder het onderwerp meldcode onder de betreffende stap. Wanneer deze is aangemaakt, wordt dit één lopend document. Iedere actie dient voorzien te worden van een datum en onderwerp (09-10-2021: gesprek ouders Piet).

Instructie gebruik Kindcheck

De Kindcheck is onderdeel van de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Deze geldt voor alle beroepskrachten die onder de Wet verplichte meldcode vallen. Doel van de Kindcheck is om meer kinderen in beeld te brengen die ernstig risico lopen mishandeld of verwaarloosd te worden door de situatie waarin hun ouders/verzorgers verkeren. De Kindcheck vindt plaats in stap 1 van de meldcode.

De Kindcheck is in alle gevallen aan de orde waarin de leerkracht zich, vanwege de ernstige situatie van zijn ouders/verzorgers, zorgen maakt over mogelijk aanwezige minderjarige kinderen. De Kindcheck geldt als een leerkracht meent dat er, vanwege de toestand van de ouders/verzorgers, risico's zijn op ernstige schade voor kinderen of een bedreiging van de veiligheid van kinderen. Zo geldt de Kindcheck bijvoorbeeld in geval van een ernstige (chronische) depressie, zware verslaving, (dreigende) huisuitzetting, geweld tussen huisgenoten, suicidepoging.

Ook het contact met ouders/verzorgers waarbij de leerkracht zich zorgen maakt over eventueel aanwezige/toekomstige broertjes en zusjes in het gezin kan aanleiding zijn voor het uitvoeren van de Kindcheck. De signalen worden vastgelegd. Daarna worden de verdere stappen van de meldcode doorlopen.

Deskundigheid eergerelateerd geweld/meisjesbesnijdenis

Er gelden specifieke aandachtspunten als er sprake is van (een vermoeden van) eergerelateerd geweld. Zo dient men in deze zaken altijd een deskundige zoals Veilig Thuis te raadplegen, omdat het collectieve karakter van deze vorm van geweld specifieke expertise vraagt.

Bij acute bedreiging van de veiligheid worden de stappen versneld, zo nodig binnen een uur. Denk hierbij aan (vermoedens van) een gedwongen huwelijk, achterlating, eerwraak die op (zeer) korte termijn dreigen plaats te vinden. Niet ingrijpen kan leiden tot moeilijk of niet omkeerbare situaties. De AF neemt in dergelijke gevallen direct contact op met een AF eergerelateerd geweld bij de politie.

Informatie over meldrecht in relatie tot beroepsgeheim

Het beroepsgeheim of de zwijgplicht is een belangrijke voorwaarde voor effectieve hulpverlening. De vertrouwensrelatie met alle betrokkenen is van wezenlijk belang. Toch kunnen er situaties zijn waarin de problematiek zo ernstig is dat het doorbreken van het beroepsgeheim noodzakelijk is.

3.1 Meldrecht

De regels voor het verbreken van het beroepsgeheim gelden voor alle situaties waarin een slachtoffer zich in een ernstige situatie bevindt. Bij een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld is dit in een meldrecht vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning (art. 5.2.6 Wmo). Dit biedt iedere beroepskracht met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld bij Veilig Thuis te melden. Ook als kinderen/ouders/verzorgers daar geen toestemming voor geven. Daarnaast biedt het meldrecht beroepskrachten de mogelijkheid om informatie over kinderen/ouders/verzorgers te verstrekken als Veilig Thuis daarbij in een onderzoek naar vraagt. Voor een zorgvuldige besluitvorming is het noodzakelijk dat de beroepskracht de situatie, voordat hij zijn besluit neemt, bespreekt met de AF. Verder is het van belang dat de aanwezigheid van voldoende relevante feiten of signalen en zorgvuldige verzameling van deze feiten en signalen aantoonbaar is en dat er een zorgvuldige en concrete afweging van belangen is geweest. Alle stappen van de meldcode zijn zorgvuldig doorlopen en de gesprekken met de betrokkene(n) zijn gevoerd.

4. Participatie van kinderen

Voor kinderen die mishandeld, verwaarloosd of seksueel misbruikt worden, is het essentieel dat zij gezien en gehoord worden door volwassenen in hun omgeving die (professioneel) betrokken zijn en die zij vertrouwen.

Termen

Er wordt gesproken in de volgende termen:

- Kind
- Vader
- Moeder
- Ouders
- Leerkracht met naam.
- Aandachtfunctionaris met naam.
- Schoolleiding met naam.

Informatie over het proces

Het kind wordt op de hoogte gesteld van:

- Wie wat aan het doen is.
- Waarom diegene dit aan het doen is.
- Wanneer dit gebeurt.
- Wat de zorgen zijn.
- Welke besluiten er genomen worden, door wie, over wat en wanneer.
- Wanneer er terugkoppeling is van bijv. Veilig Thuis en waarover.
- Mogelijkheden voor het kind voor participatie, meedenken, mening geven.
- Recht op klacht of verzet.

Informatie over veilig opgroeien

- Beide AF geven aan het begin van het schooljaar de informatie aan kinderen over hun recht om veilig op te groeien. Dit doen zij aan de hand van het stappenplan gericht op de kinderen. Dit wordt geïmplementeerd in het project "Samen Leven". Hierbij wordt de normale omgang tussen ouder en kind ook besproken.
- De AF gaat in gesprek met een kind om eventueel schuldgevoel te ontkrachten.

Recht op eigen mening (transparantie)

- Tijdens jaarlijkse projecten wordt het recht om betrokken te worden en hun mening te geven besproken.

Vragen en luisteren naar de visie van het kind

De AF informeert, afhankelijk van de situatie, bij voorkeur zonder leerkracht het kind. Zij vraagt het kind zijn mening over bestaande zorgen. Daarnaast is er aandacht voor het door het kind geopperde oplossingen en is er ruimte voor de mening van het kind over voorgestelde beslissingen.

De mening van het kind in de besluitvorming

De mening van het kind wordt meegenomen in het overleg tussen beide AF. Dit wordt tijdens het gesprek ook tegen het kind verteld evenals wanneer het kind een terugkoppeling kan verwachten. Wanneer beide AF het eens zijn of de mening wel of niet wordt meegenomen, wordt dit besluit in beide gevallen door de AF die eerder in gesprek is gegaan met het kind teruggekoppeld. Hierbij wordt ten alle tijden toegelicht waarom deze beslissing is genomen.

Route bij disclosure

Aan de hand van de meldcode geschreven voor kinderen worden alle stappen met het kind besproken. Hierbij wordt altijd een datum voor een vervolgspraak gepland.

Steun

De AF informeren het ondersteuningsteam. Het ondersteuningsteam onderhoudt contact met eventuele hulpverleners d.m.v. zorgbreedte overleg/wekelijks contact ouder en kind team. Wanneer er sprake is van een melding stelt de AF het ondersteuningsteam tevens op de hoogte. Dit team zorgt ervoor dat het contact met VT wordt onderhouden. Hierbij stellen zij de AF op de hoogte van ontwikkelingen en documenteren dit in ParnaSsys.

Tips voor gesprek

Zie bijlage 2.

5. Bijlage(n)

Bijlage 1: voorbeelden acute onveiligheid

Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none"> • Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft. • (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe. • Poging tot verwurging. • Wapengebruik. • Geweld tijdens de zwangerschap. • (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar. • Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking). • Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel. • Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrekt of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt. • Vrijheidsbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn. • Acuut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs.

- Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
- Een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene.
- Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken.
- Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt.

Bijlage 2: voorbeelden structurele onveiligheid

Definitie	Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst. In de afweging of sprake is van structurele onveiligheid is ten minste over de volgende factoren informatie nodig: herhaling van geweld /onveiligheid, oudersignalen en eventuele kindsignalen/signalen van slachtoffers.
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none"> • Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden. • Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken. • Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben. • Minderjarigen die stelselmatig getuige zijn van huiselijk geweld. • Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden. • Psychische en/of fysieke mishandeling door escalerende vormen van langdurige stalking in partnerrelaties.

Bijlage 3: voorbeelden disclosure

Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
-----------	--

Toelichting	<p>Wanneer een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit, zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/pleger(s) bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex-) partnerstalking, huwelijksdwang, eengerelateerd geweld en ouderenmishandeling. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer.</p>
-------------	---

Bijlage 4: tips voor gespreksvoering

Kenmerken van communicatie met kinderen/jongeren

Om optimaal als professional te kunnen communiceren met de kinderen/jongeren is kennis over de wijze van gespreksvoering een vereiste. Hier wordt verder ingegaan op een aantal essentiële onderdelen van het communiceren:

Metacommunicatie

Het belangrijkste instrument in gespreksvoering is metacommunicatie: communiceren over de communicatie. Durf te benoemen wat je denkt en vindt, deel je onzekerheden, stel je niet als alwetende voor. Geef toe als je een fout maakt. Benoem je bedoelingen. Begin met geven, te vertellen wat je vindt en wat je wilt. Meestal beginnen we met vragen, eigenlijk om onze eigen onzekerheid weg te halen. In feite moet de ander die we willen helpen eerst ons iets geven voordat we hem of haar gaan helpen. Geef de ander, niet altijd vragen en inhalig zijn.

We meten met twee maten. We gaan er gemakkelijk van uit dat een ander kwade bedoelingen heeft, maar gaan er vanuit dat onze goede bedoelingen vanzelfsprekend zijn. Vertel je bedoelingen. Geef het kind informatie over het gesprekskader. Wat is de bedoeling van het gesprek, wat zijn de regels, hoe lang gaat het duren? Het is belangrijk voor het kind te weten waar het gesprek voor dient.

Werkelijkheid en fantasie wisselen elkaar bij kinderen makkelijk af en kinderen hebben het nodig te weten dat jij iets niet weet en dat ze moeten aangeven als iets fantasie is. Kinderen zijn niet zo sterk bevooroordeeld als volwassenen.

Vorm, praten, spelen of iets doen

Bij de vorm gaat het om de vraag of je moet gaan spelen, iets doen of praten. Iets 'doen' is voor de meeste kinderen/jongeren het beste. Als je kinderen/jongeren de ruimte geeft en hun eigen tempo respecteert, is dat veel beter dan wanneer jij die ruimte bepaalt. Als je vindt dat je moet scoren met een kind/jongere kun je niet komen tot communiceren, want dan ben je bezig met presenteren.

Realiseer je hierbij dat iedereen zijn of haar eigen bagage meeneemt in het gesprek. Een kind/jongere heeft uit ervaring geleerd dat 'niet praten', helpt. Dan is het rustig. Jij moet hem leren dat praten óók kan helpen. Het komt vast van pas als je ondeskundig durft te zijn. Vraag daarbij ook eens aan de andere sekse hoe die hiermee omgaat. Die heeft een andere kijk op de situatie en kan je op nieuwe ideeën brengen.

De vorm waarin we praten is heel erg belangrijk. We vinden het een beetje eng om met kinderen/jongere te praten. De meest geschikte vorm om met kinderen/jongere te praten is niet de meest geschiktste vorm voor ons. Dat is veel meer spelen, iets doen, bewegen.

De vorm van een gesprek is niet meteen zitten en praten. Dit is de vorm van volwassenen, vooral vrouwen. Volwassen hebben de neiging om op de meest ongelukkige manier met kinderen te communiceren:

- Zittend
- Elkaar aankijkend
- Zo snel mogelijk naar het moeilijke onderwerp